

מסכת יבמות פרק ג

(כו,א) משנה: ארבעה אחין, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואים את האחיות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. ואם קדמו וכנסו, יוציאו. **רבי אלעזר**¹ אומר: **בית שמאי** אומרים: יקיים, **ובית הלל** אומרים: יוציאו

היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה, אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן; איסור מצוה ואיסור קדושה, חולצת ולא מתייבמת

היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה, והשניה אסורה על זה איסור ערוה - האסורה לזה מותרת לזה, והאסורה לזה מותרת לזה. וזו היא שאמרו: אחותה כשהיא יבמתה, או חולצת או מתייבמת

גמרא: ^ שמע מינה: יש זיקה! דאי אין זיקה, מכדי הני מתרי בתי קאתיין, האי לייבם חדא, והאי לייבם חדא! כלעולם אימא לך: אין זיקה, ומשום דקסבר אסור לבטל מצות יבמין - דלמא אדמייבם חד, מיית אידך, וקמבטל מצות יבמין! {אי הכי, תלתא נמי!?! <"לא מיבעיא" קאמרינן - לא מיבעיא תלתא, דודאי בטלה מצות יבמין, אבל ארבעה, למיתה לא חיישינן - קמשמע לן! {אי הכי, **(כו,ב)** חמשה נמי! כלמיתה דתרי לא חיישינן!

אמר **רבא בר רב הונא** אמר **רב:** שלש אחיות יבמות שנפלו לפני שני אחין יבמין, זה חולץ לאחת וזה חולץ לאחת, ואמצעית צריכה חליצה משניהם {אמר ליה **רבה:** מדקאמרת אמצעית צריכה חליצה משניהם, קסברת יש זיקה, והויא לה חליצה פסולה, וחליצה פסולה צריך לחזור על כל האחין ~ אי הכי, קמייתא נמי! <אי דנפול בבת אחת, הכי נמי! לא צריכא דנפול בזו אחר זו. נפלה חדא, חלץ לה ראובן; נפלה אידך, חלץ לה שמעון; נפלה אידך, חלץ לה האי - מפקע זיקתו, חלץ לה האי - מפקע זיקתו! {והאמר **רב** אין זיקה?! <לדברי האומר יש זיקה קאמר!

ושמואל אמר: אחד חולץ לכולן {מכדי שמעינן ליה לשמואל דאמר חליצה מעליא בעינן, דאמר שמואל: **(כז,א)** "חלץ לאחיות, לא נפטרו צרות" - היכא דקיימא חליצה דשמעון חליצה כשרה,

1 לפננו וגם במשניות הנדפסים הגרסה "אליעזר", אבל בכתב יד קופמן של המשניות הגרסה "לעזר", כלומר "אלעזר", וכן בכ"י מינכן של הגמרא, וכן שצריך להיות, ועיין מה שכתבתי להלן (כח,א)

מחברת יבמות - ג

חליץ לה ראובן חליצה פסולה?! אמאי "אחד חולץ לכולן"? נמי דקאמר - אאמצעית! זהא "כולן" קאמר?! כיון דרובה גביה, קרי ליה "כולן"! אאויבעית אימא: כי קאמר שמואל חליצה מעליא בעינן, הני מילי למיפטר צרתה - אבל מפטרא נפשה, פטרה!

גופא: אמר **שמואל**: חלץ לאחיות, לא נפטרו צרות - לצרות, נפטרו אחיות. חלץ לבעלת הגט, לא נפטרה צרה - לצרה, נפטרה בעלת הגט. חלץ לבעלת המאמר, לא נפטרה צרה - לצרה, נפטרה בעלת מאמר - אמאי שנא לאחיות, דלא נפטרו צרות? דהויא לו אחות אשה בזיקה - חלץ לצרות נמי, לא ליפטרו אחיות, דהויא להו צרות אחות אשה בזיקה?! קסבר שמואל אין זיקה! זהא אמר שמואל יש זיקה?! כלדברי האומר אין זיקה קאמר! אי הכי, חלץ לאחיות, אמאי לא נפטרו צרות?! בשלמא צרה דרחל לא תיפטר, דכיון דחלץ לה ללאה והדר חלץ לרחל, הויא לה חליצה דרחל חליצה פסולה - אלא צרה דלאה, תיפטר?! אמאי "לא נפטרו צרות" נמי דקאמר? אצרה דרחל! זהא "צרות" קאמר?! אצרות דעלמא! אי הכי, "חלץ לצרות, נפטרו אחיות" - ואצרת רחל, מי מיפטרא?! והא תנן: אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו! | אשמואל נמי, "התחיל ולא התחיל" קאמר - התחיל באחיות, לא יגמור בצרות, דתנן: אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו - התחיל בצרות, יגמור אף באחיות, דתנן: מותר אדם בקרובת צרת חלוצתו!

אמר: לעולם כדקאמרת! ומשום דלא אלימא זיקה לשויי לצרה כערוה!

תניא כוותיה דרב אשי: חלץ לאחיות, לא נפטרו צרות - הא לצרות, נפטרו אחיות! - מאי טעמא? לאו משום דקסבר יש זיקה, ולא אלימא זיקה לשוייה לצרה כערוה! אמר ר' אבא בר ממל: הא מני? בית שמאי היא! דתנן: בית שמאי מתירין הצרות לאחין! אי הכי, יבומי נמי תתייבס?! אכרבי יוחנן בן נורי, דאמר: בואו ונתקן להם לצרות שיהו חולצות ולא מתייבמות! זהאמר מר: לא הספיקו לגמור את הדבר עד שנטרפה השעה?! אמר רב נחמן בר יצחק: אחריו, חזרו ותקנו!

איבעיא להו: (כז, ב) בעלת הגט ובעלת מאמר, איזו מהן קודמת?

מחברת יבמות - ג

בעלת הגט עדיפא, משום דאתחיל בה בחליצה? או דלמא בעלת מאמר עדיפא, משום דקרובה לביאה?

אמר **רב אשי**: תא שמע: ומודה **רבן גמליאל** שיש גט אחר מאמר ומאמר אחר גט - אי גט עדיף, לא ליהני מאמר אבתריה, ואי מאמר עדיף, לא ליהני גט אבתריה! ~אלא לאו שמע מינה: כי הדדי נינהו - שמע מינה!

אמר **רב הונא** אמר **רב**: שתי אחיות יבמות שנפלו לפני יבם אחד - חלץ לראשונה, הותרה; חלץ לשנייה, הותרה; מתה ראשונה, מותר בשנייה. ואין צריך לומר מתה שנייה, שמותר בראשונה, משום דהויא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון

ורבי יוחנן אמר: מתה שנייה, מותר בראשונה, אבל מתה ראשונה, אסור בשנייה - גמאי טעמא? אשכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה "יבמה יבא עליה", הרי זו כאשת אח שיש לה בנים, ואסורה!

אורב, לית ליה האי סברא?! והאמר **רב**: כל אשה שאין אני קורא בה בשעת נפילה "יבמה יבא עליה", הרי היא כאשת אח שיש לו בנים, ואסורה?! אהני מילי היכא דקאי באפה איסור אחות אשה דאורייתא - אבל הכא, זיקה דרבנן היא!

{איתיביה ר' **יוסי בר חנינא** ל**רבי יוחנן**: ארבעה אחין, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואין את האחיות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ~ואמאי?! ליקו חד מינייהו לחלוץ לה לשנייה, ותיהוי ראשונה לגבי אידך כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון?! אמר ליה: "אחיות", איני יודע מי שנאן!

#אולימא ליה: מאי "חולצות" נמי דקתני? חולצת חדא?!
"חולצות" קתני! אולימא ליה: מאי "חולצות"? חולצות דעלמא?!
"הרי אלו" קתני! אולימא: דחליץ ליה לראשונה ברישא?!
"חולצות" (**כח,א**) לכתחלה קתני! אולימא ליה: גזירה, דלמא קדים וחליץ לראשונה ברישא?! "ולא מתייבמות" קתני - דליכא דין יבום הכא כלל! אולימא ליה: גזירה שמא ימות, ואסור לבטל

מחברת יבמות - ג

מצות יבמין!?! כ'ר' יוחנן, למיתה לא חייש! {ולימא ליה: רבי אלעזר² היא, דאמר: כיון שעמדה עליו שעה אחת באיסור, נאסרה עליו עולמית!?! כמדסיפא ר' אלעזר, רישא לאו רבי אלעזר! {ונימא ליה³: דנפול בבת אחת, ורבי יוסי הגלילי היא, דאמר אפשר לצמצם!?! כלא סתם לן תנא כ'ר' יוסי הגלילי! {ולימא ליה: דלא ידעינן הי נפול ברישא!?! כאי הכי, היינו דקתני: קדמו וכנסו, יוציאו - בשלמא ראשונה, אמרינן ליה: מאן שריא לך?! אלא שניה, אמר: חבראי שניה ייבם - אנא, ראשונה מייבם! - היינו דקאמר ליה: אחיות איני יודע מי שנאן!#

{תנן: היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה, אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהן ~ סלקא דעתך דנפלה חמותו תחלה - ואמאי?! ליקו חתן לייבם הך דאינה חמותו ברישא, ותהוי חמותו לגבי אידך כיבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה - תחזור להיתרה הראשון!?! אמר ר' פפא: כגון דנפלה הך דאינה חמותו ברישא!

רבי אלעזר אומר: **בית שמאי** אומרים: יקיים, **ובית הלל** אומרים: יוציאו -- תניא: **ר' אלעזר** אומר: **בית שמאי** אומרים: יקיימו, **ובית הלל** אומרים: יוציאו. **ר' שמעון** אומר: יקיימו. **אבא שאול** אומר: קל היה להם לבית הלל בדבר זה, שבית שמאי אומרים יוציאו ובית הלל אומרים יקיימו

ג'ר' שמעון כמאן? אי כבית שמאי, היינו ר' אלעזר! אי כבית הלל, היינו אבא שאול!?! כהכי קאמר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל בדבר זה!

היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה, אסור בה ומותר באחותה. והשני אסור בשתייהן -- {הא תנינא חדא זימנא: אחותה כשהיא יבמתה, או חולצת או מתייבמת!?! כצריכא! דאי אשמועינן התם, משום דליכא למיגזר משום שני - אבל הכא, דאיכא למיגזר משום שני, אימא לא! ואי אשמועינן הכא, משום דאיכא שני דקא

2 הגרסה בכל הספרים "אלעזר", והב"ח כתב שצ"ל "אליעזר", כי כן הגרסה במשנה למעלה. אבל הגרסה בפרק ב"ש "אלעזר", וכן ברוב ספרי המשניות שם, חוץ ממקצת ספרים מאוחרים שכנראה תקנו הגרסה מכח קושיה זו. ולפי גרסת כתב יד קופמן במשנה למעלה אין סתירה, שכולם "ר' אלעזר" ולא "ר' אליעזר", ואין צריך תקון אלא גרסת המשנה למעלה לבד, כמו שכתבנו למעלה לפננו: "להו" 3

מחברת יבמות - ג

מוכח - אבל התם, דליכא שני, אימא לא - צריכא!

איסור מצוה ואיסור קדושה, חולצת ולא מתייבמת -- {הא נמי תנינא: (כח,ב) איסור מצוה ואיסור קדושה, חולצת ולא מתייבמת?!} אהתם איסור מצוה לחודה - הכא איסור מצוה ואחותה - סלקא דעתך אמינא: ליקום איסור מצוה במקום איסור ערוה, ותתייבם - קמשמע לן! {"ותתייבם"?} כיון דמדאורייתא רמיא קמיה, קא פגע באחות זקוקתו?! <סלקא דעתך אמינא: משום מצוה עבוד רבנן - קמשמע לן!

היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה, והשניה אסורה על זה איסור ערוה, האסורה לזה מותרת לזה, והאסורה לזה מותרת לזה -- {הא תו למה לי?! היינו הך! מה לי לחד, מה לי לתרי?!} <צריכא! דאי אשמועינן התם, משום דאיכא שני דמוכח - אבל הכא, דליכא שני דקא מוכח, אימא לא; ואי אשמועינן הכא, אדרבה - תרווייהו מוכחי אהדדי, אבל אידך, לא - צריכא!

וזו היא שאמרו: אחותה כשהיא יבמתה, או חולצת או מתייבמת -- { "זו היא" למעוטי מאי? <למעוטי איסור מצוה לזה ואיסור מצוה לזה!} הא תו למה לי?! היינו הך! מה לי לחד, מה לי לתרי?! <מהו דתימא? - כי לא אמרינן אוקי איסור מצוה במקום איסור ערוה, היכא דאיכא למיגזר משום שני - אבל היכא דליכא למיגזר משום שני, אימא: להאי אוקימנא איסור מצוה במקום איסור ערוה, ולהאי אוקימנא איסור מצוה במקום איסור ערוה, ולייבמו - קמשמע לן!

אמר **רב יהודה** אמר **רב**, וכן תני **ר' חייא**: בכולן אני קורא בהן "האסורה לזה מותרת לזה. ואחותה כשהיא יבמתה, או חולצת או מתייבמת"

ורב יהודה מתרגם: מחמותו ואילך - אבל שיתא בבי דרישא, לא. מאי טעמא? כיון דבתו, באונסין הוא דמשכחת לה, בנשואין לא משכחת לה - בנשואין קמיירי, באונסין לא קא מיירי!

מחברת יבמות - ג

ואביי מתרגם: אף בתו מאנוסתו. כיון דאשכוחי משכחת לה, אי בעיא באונסין תיהוי, אי בעיא בנשואין תהוי. אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו, לא - כיון דאליבא דר' שמעון הוא דמשכחת לה, אליבא דרבנן לא משכחת לה, בפלוגתא לא קמיירי!

ורב ספרא מתרגם: אף אשת אחיו שלא היה בעולמו, ומשכחת לה בשיתא אחי, ואליבא דר' שמעון. וסימניך: מת נולד וייבם, מת נולד וייבם - ראובן ושמעון נשואין שתי אחיות; לוי ויהודה נשואין שתי נכריות. מת ראובן, נולד יששכר, וייבם לוי; מת שמעון, נולד זבולון, וייבם יהודה. מתו לוי ויהודה בלא בניס, ונפלו להו קמי יששכר וזבולן. האסורה לזה, מותרת לזה, והאסורה לזה, מותרת לזה. ואחותה שהיא יבמתה {למה לי ייבם יהודה?! בלא ייבם יהודה נמי משכחת לה?! <משום צרה! >הא תינח צרה - צרה דצרה, מאי איכא למימר?! <כגון דהדר ויבמינהו נמי גד ואשר!

משנה: שלשה אחין, שנים מהן נשואין שתי אחיות, או אשה ובתה, או אשה ובת בתה, או אשה ובת בנה - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. **ור' שמעון** פוטר. היתה אחת מהן אסורה עליו איסור ערוה, אסור בה ומותר באחותה; איסור מצוה או איסור קדושה, חולצות ולא מתייבמות

גמרא: תניא: **ר' שמעון** פוטר בשתיהן מן החליצה ומן הייבום, שנאמר: (ויקרא יח) "ואשה אל אחותה לא תקח לצרור" - בשעה שנעשו צרות זו לזו, לא יהא לך ליקוחין, אפילו באחת מהן

היתה אחת מהן אסורה עליו איסור ערוה, אסור בה ומותר באחותה -- {הא תו, למה לי?! היינו הך! <לר' שמעון איצטריך - סלקא דעתך אמינא: הואיל ואמר ר' שמעון שתי אחיות לא חולצות ולא מתייבמות, לגזור משום שתי אחיות דעלמא - קמשמע לן!

איסור מצוה או איסור קדושה, חולצות ולא מתייבמות -- (**כט,א**) {והא אמר **ר' שמעון**: שתי אחיות לא חולצות ולא מתייבמות?! <גזירה משום איסור מצוה דעלמא! >הא תינח איהי - אחותה, מאי איכא למימר?! <גזירה אחותה משום לתא דידה! >והא גבי

מחברת יבמות - ג

ערוה לא גזרינן?! כשאני ערוה, דמגמר גמירי לה אינשי, וקלא אית לה!

משנה: שלשה אחין, שנים נשואים שתי אחיות ואחד מופנה. מת אחד מבעלי אחיות, ועשה בה מופנה מאמר, ואחר כך מת אחיו השני. **בית שמאי** אומרים: אשתו עמו, והלזו תצא משום אחות אשה. **ובית הלל** אומרים: מוציא את אשתו בגט ובחליצה, ואשת אחיו בחליצה. זו היא שאמרו: אוי לו על אשתו, ואוי לו על אשת אחיו!

גמרא: "זו היא" למעוטי מאי? כלמעוטי הך דר' יהושע, דלא עבדינן כוותיה, אלא אי כרבן גמליאל, אי כר' אליעזר!⁴

אמר **ר' אלעזר:** לא תימא מאמר לבית שמאי קונה קנין גמור, דאי בעי לאפוקי, סגי לה בגיטא - אלא מאמר לבית שמאי אינו קונה אלא לדחות בצרה בלבד

אמר **רבי אבין:** אף אנן נמי תנינא: **בית שמאי** אומרים: יקיימו - יקיימו, אין - לכתחלה, לא! (**כט, ב**) - ואי סלקא דעתך מאמר לבית שמאי קונה קנין גמור, זה יעשה מאמר ויקנה, וזה יעשה מאמר ויקנה!

אלא מאי? דוחה דחייה גמורה?! זה יעשה מאמר וידחה, וזה יעשה מאמר וידחה! - אלא מאי אית לך למימר? מאמר דהתירא דחי, דאיסורא לא דחי - הכא נמי, מאמר, אפילו למאן דאמר מאמר קונה קנין גמור, מאמר דהתירא קני, דאיסורא לא קני!

רב אשי מתני הכי: אמר **ר' אלעזר:** לא תימא מאמר לבית שמאי דחי דחייה גמורה, וצרתה חליצה נמי לא בעיא - אלא דוחה ומשייר הוא!

אמר **ר' אבין:** אף אנן נמי תנינא: **בית שמאי** אומרים: יקיימו - יקיימו, אין - לכתחלה, לא! - ואי סלקא דעתך מאמר לבית שמאי דוחה דחייה גמורה, זה יעשה מאמר וידחה, וזה יעשה מאמר וידחה!

ואלא הא קתני: **בית שמאי** אומרים: אשתו עמו, והלזו תצא

מחברת יבמות - ג

משום אחות אשה! - אלא יבמה דחזיא לכולהו, חזיא למקצתה -
יבמה דלא חזיא לכולהו, לא חזיא למקצתה!

זבעי רבה⁵: מאמר לבית שמאי, נישואין עושה או אירוסין עושה?
זאמר ליה אביי: למאי הלכתא? ^ אילימא ליורשה, וליטמא לה,
ולהפר נדריה - השתא ארוסה בעלמא, תני ר' חייא: אשתו
ארוסה, לא אונן, ולא מטמא לה, וכן היא, לא אוננת ולא מטמאת
לו; מתה, אינו יורשה; מת הוא, גובה כתובתה - עבד בה מאמר,
מיבעיא?!

^ ואלא לענין מסירה לחופה - מאי? נישואין עושה, ולא בעיא
מסירה לחופה? או דלמא אירוסין עושה, ובעיא מסירה לחופה? -
השתא, לא עבד בה מאמר, כתיב: (דברים כה) "יבמה יבא עליה"
- בעל כרחה - עבד בה מאמר מיבעיא?!

אמר ליה: אין! שאני אומר: כל העושה מאמר ביבמתו, פרוחה
ממנו זיקת יבמין, וחלה עליה זיקת אירוסין! - זמאי?

{תא שמע: שומרת יבם, בין יבם אחד, בין שני יבמין - ר' אליעזר
אומר: יפר. ר' יהושע אומר: לאחד ולא לשנים. ר' עקיבא אומר:
לא לאחד ולא לשנים ~ והוינן בה: בשלמא ר' עקיבא, סבר: אין
זיקה, אפילו לחד; לר' יהושע לחד יש זיקה, לתרי אין זיקה - אלא
לר' אליעזר, נהי נמי דקסבר יש זיקה, בשלמא לחד, מיפר, אלא
לתרי, אמאי?! ~ ואמר ר' אמי⁶: הכא במאי עסקינן? כגון דעבד
בה מאמר, ובית שמאי היא, דאמר מאמר קונה קנין גמור - אי
אמרת בשלמא, נישואין עושה, משום הכי מיפר - אלא אי אמרת
אירוסין עושה, היכי מצי מיפר?! והתנן: נערה המאורסה, אביה
ובעלה מפירים נדריה?! אמר רב נחמן בר יצחק: מאי "מיפר"?
מיפר בשותפות!

{ולר' אלעזר, דאמר מאמר לבית שמאי אינו קונה אלא לדחות
לצרה בלבד, אמאי מיפר בשותפות?! אמר לך ר' אלעזר: אימר
דאמרי אנא "אינו קונה אלא לדחות לצרה בלבד", דלא סגי לה
בגיטא, אלא בעי נמי חליצה - להפר נדריה, מי אמרינן?!
<אויבעית, אימא: אמר לך רבי אלעזר: ולרב נחמן בר יצחק מי

5 כך לפננו, אבל בכ"י "רבא", וכן נראה

6 כך בכ"י, אבל לפננו נוסף כאן "אמר ליה", ויותר נראה גרסת כ"י, שכל זה דברי אביי

7 כך בכ"י וב"ח, ולפננו חסר

8 כך בכ"י, ולפננו נוסף: "בר אהבה", וגרסת רש"י לפי הב"ח: "רמי בר אהבה"

מחברת יבמות - ג

ניחא?! מי קתני "יפרו"?! "יפר" קתני! אלא הכא במאי עסקינן?
שעמדה בדין, ופסקו לה מזונות משלו, וכדרב פנחס משמיה
דרבא, דאמר **רב פנחס** משמיה **דרבא**: כל הנודרת, על דעת בעלה
היא נודרת!

(ל,א) משנה: שלשה אחין, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ואחד
נשוי נכרית. מת אחד מבעלי אחיות, וכנס נשוי נכרית את אשתו,
ומת. הראשונה יוצאה משום אחות אשה, ושניה משום צרתה.
עשה בה מאמר ומת, נכרית חולצת ולא מתייבמת

גמרא: טעמא דעבד בה מאמר - הא לא עבד בה מאמר, נכרית
יבומי נמי מייבמה! אמר **רב נחמן**: זאת אומרת: אין זיקה, ואפילו
בחד אחא!

משנה: שלשה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ואחד נשוי
נכרית. מת הנשוי נכרית, וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו,
ומת. הראשונה יוצאת משום אחות אשה, ושניה משום צרתה.
עשה בה מאמר ומת, נכרית חולצת ולא מתייבמת

גמרא: {הא תו למה לי?! היינו הך! השתא, ומה התם, דאחות
אשה הויה צרה לנכרית, אמרת נכרית אסורה - הכא, דנכרית
הויה צרה לאחות אשה, לא כל שכן?! כתנא, הך תנא ברישא, והך
חזיא להתירא ושריא. והדר חזיא לאיסורא. ואידי דחביבה ליה,
אקדמה, ומשנה לא זזה ממקומה!

משנה: שלשה אחין, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ואחד נשוי
נכרית. מת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו, ומתה
אשתו של שני, ואחר כך מת נשוי נכרית - הרי זו אסורה עליו
עולמית, הואיל ונאסרה עליו שעה אחת

גמרא: אמר **רב יהודה** אמר **רב**: כל יבמה שאין אני קורא בה
בשעת נפילה (דברים כה) "יבמה יבא עליה", הרי היא כאשת אח
שיש לה בנים, ואסורה!

{מאי קמשמע לך?! תנינא: הרי זו אסורה עליו עולמית, הואיל
ונאסרה עליו שעה אחת?! כמהו דתימא? הני מילי היכא דלא

מחברת יבמות - ג

איחזיא לה בנפילה ראשונה - אבל היכא דאיחזיא לה בנפילה ראשונה, אימא: תישתרי - קמשמע לן! {הא נמי תנינא: שני אחין נשואים שתי אחיות. מת אחד מהם ואחר כך מתה אשתו של שני, הרי זו אסורה עליו עולמית, הואיל ונאסרה עליו שעה אחת!
 <מהו דתימא? התם הוא, דאידחי לה מהאי ביתא לגמרי - אבל הכא, דלא אידחי לה מהאי ביתא לגמרי, אימא: מיגו דחזיא להאי נשוי נכרית, חזיא נמי להאי - קמשמע לן!

משנה: שלשה אחים, שנים מהם נשואין שתי אחיות, ואחד נשוי נכרית. גירש אחד מבעלי אחיות את אשתו, ומת נשוי נכרית, וכנסה המגרש, ומת. זו היא שאמרו: וכולן שמתו או נתגרשו, צרותיהן מותרות

גמרא: טעמא דגירש ואחר כך מת - אבל מת ואחר כך גירש, אסורה - אמר **רב אשי:** זאת אומרת: יש זיקה, אפילו בתרי אחי!

{ולרב אשי, קשיא דרב נחמן! אמר לך רב אשי: הוא הדין דאף על גב דלא עבד בה מאמר - נכרית מיחלץ חלצה, יבומי לא מייבמה! והא דקתני מאמר, לאפוקי בית שמאי דאמרי מאמר קונה **(לב, ל)** קנין גמור - קמשמע לן דלא כבית שמאי!

{ולרב נחמן, קשיא דרב אשי! ~וכי תימא: הוא הדין דאפילו מת ואחר כך גירש, צרתה מותרת - אלא "זו היא" למעוטי מאי?
 <למעוטי כנס ואחר כך גירש!

{הניחא אי סבר לה כרבי ירמיה דאמר תברא - מי ששנה זו לא שנה זו - והאי תנא סבר מיתה מפלת, והאי תנא סבר נישואין הראשונים מפילים - "זו היא" למעוטי כנס ולבסוף גירש - אלא אי סבר לה כרבא, דאמר לעולם חד תנא הוא, ו"זו ואין צריך לומר זו" קתני, "זו היא" למעוטי מאי?! | <על כרחך כרבי ירמיה סבירא ליה!

{ולרבא, הניחא אי סבר לה כרב אשי - "זו היא" למעוטי מת בלא גירש - אלא אי סבר לה כרב נחמן, "זו היא" למעוטי מאי?! | <על כרחך כרב אשי סבירא ליה!

משנה: וכולן שהיו בהן קדושין או גרושין בספק, הרי אלו הצרות

מחברת יבמות - ג

חולצות ולא מתייבמות. כיצד ספק קדושין? זרק לה קדושין, ספק קרוב לו ספק קרוב לה - זהו ספק קדושין. ספק גרושין: כתב בכתב ידו ואין עליו עדים; יש עליו עדים, ואין בו זמן; יש בו זמן, ואין בו אלא עד אחד - זהו ספק גרושין

גמרא: ואילו בגרושין, "ספק קרוב לו ספק קרוב לה" לא קתני! גמאי טעמא? אמר רבה: אשה זו, בחזקת היתר לשוק עומדת, ומספק אתה בא לאוסרה?! - אל תאסרנה מספק! אמר ליה **אביי:** אי הכי, בקדושין נמי נימא: אשה זו בחזקת היתר ליבם עומדת, ומספק אתה בא לאוסרה?! - אל תאסרנה מספק! אהתם לחומרא! הא חומרא דאתי לידי קולא הוא! זימנין דאזיל הוא ומקדש לה לאחותה קדושי ודאי; ואי נמי, זימנין דאתא אחר ומקדש לה לדידה קדושי ודאי. וכיון דאסר לה מר לצרה לייבומי, אמרי: דקמא קדושין, ודבתרא לאו קדושין?! **(לא, א)** כיון דקא מצרכת חליצה, מידע ידעי דחומרא בעלמא הוא! אי הכי, גירושין נמי, ליתני וליצרכה חליצה, ומידע ידעי דחומרא בעלמא הוא?! אם אתה אומר חולצת, מתייבמת! {הכא נמי, אם אתה אומר חולצת, מתייבמת?! אותתיבם, ואין בכך כלום! אחזקה קא קיימא!

{איתיביה **אביי:** נפל הבית עליו ועל בת אחיו, ואין ידוע איזה מהם מת ראשון, צרתה חולצת ולא מתייבמת - אמאי?! הכא נמי נימא: אשה זו בחזקת היתר לשוק עומדת, ומספק אתה בא לאוסרה - אל תאסרנה מספק! - וכי תימא הכא נמי לחומרא - חומרא דאתי לידי קולא הוא, שאם אתה אומר חולצת, מתייבמת! אגירושין, דשכיחי, גזרו בהו רבנן - מפולת, דלא שכיחי, לא גזרו בהו רבנן! <אוי נמי, גירושין, דקיימא ערוה דקא מוכח, וצרתה קמצרכת לה חליצה, אמרי: קמו ביה רבנן בגיטא דגיטא מעליא הוא, ואתו לייבומי לצרה - מפולת, מי קמו בהו רבנן במפולת?! {וגבי גירושין, מי לא תנן?! והתנן: היתה עומדת ברשות הרבים, וזרקו לה - קרוב לה, מגורשת; קרוב לו, אינה מגורשת; מחצה על מחצה, מגורשת ואינה מגורשת - ואמרינן: למאי הלכתא? דאי כהן הוא, אסורה ליה, ואי ערוה היא, צרתה בעיא חליצה - ולא אמרינן שאם אתה אומר חולצת מתייבמת?! אהא איתמר עלה: **רבה ורב יוסף,** דאמרי תרווייהו: הכא בשתי כיתי עדים עסקינן, אחת אומרת קרוב לה ואחת אומרת קרוב לו, דהוה ליה ספיקא דאורייתא. ומתניתין דהכא, בכת אחת, דהוה ליה ספיקא דרבנן!

מחברת יבמות - ג

{וממאי דמתניתין דהכא בכת אחת?! <דומיא דקדושין - מה קדושין, בכת אחת - אף גרושין, בכת אחת! {וקדושין גופייהו, ממאי דבכת אחת?! דלמא בשתי כיתי עדים?! <אי בשתי כיתי עדים, תתייבם ואין בכך כלום! {קיימי עדים וקאמרי קרוב לה, ואת אמרת תתייבם ואין בכך כלום?! {ותו, בשתי כיתי עדים נמי ספיקא דרבנן היא, דאמרינן: אוקי תרי לבהדי תרי, ואשה אוקמה אחזקה, מידי דהוה אנכסי דבר שטיא, דבר שטיא זבין נכסי - אתו בי תרי ואמרי כשהוא חלים זבין, ואתו בי תרי ואמרו כשהוא שוטה זבין. ואמר **רב אשי**: אוקי תרי להדי תרי, (**לא,ב**) וארעא אוקמא בחזקת בר שטיא!

|<אלא אמר **אביי**: (איוב לו) "יגיד עליו ריעו" - תנא בקידושין, והוא הדין לגירושין - תנא בגירושין, והוא הדין לקידושין! {אמר ליה **רבא**: אי "יגיד עליו ריעו", מאי "זהו" דקתני?!

|<אלא אמר **רבא**: כל שיש בקידושין, יש בגירושין - ויש בגירושין מה שאין בקידושין - ו"זהו" דגירושין לאו דוקא, אלא משום דתנא "זהו" בקידושין, תנא נמי "זהו" בגירושין! גו"זהו" דקידושין למעוטי מאי? <למעוטי זמן, דליכא בקידושין!

{ומפני מה לא תקנו זמן בקידושין?! - הניחא למאן דאמר משום פירי, ארוסה לית לה פירי - אלא למאן דאמר משום בת אחותו, ליתקין זמן?! <משום דאיכא דמקדש בכספא ואיכא דמקדש בשטרא, לא תקון רבנן זמן!

{אמר ליה **רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי**: והא עבדא, דאיכא דקני בכספא ואיכא בשטרא, ותקון רבנן זמן?! <התם, רובא בשטרא - הכא, רובא בכספא!

<<אי בעית, אימא: משום דלא אפשר! - היכי ליעביד?! ^ לינחה גבי דידיה?! - מחקה ליה! ^ לינחה גבי דידיה?! - זמנין דבת אחותו היא, ומחפה עלה! ^ לינחה גבי עדים?! - אי דזכירי, ליתו ליהוד! ואי לא, זמנין דחזו מכתבא ואתו מסהדי, ורחמנא אמר: "מפיהם" - ולא מפי כתבם! {אי הכי, בגירושין נמי נימא הכי?! <התם, להצלה דידיה קאתי - הכא, לחובה דידיה קאתי!

משנה: שלשה אחין נשואין שלש נכריות, ומת אחד מהן, ועשה בה השני מאמר, ומת - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, שנאמר:

מחברת יבמות - ג

(דברים כה) "ומת אחד מהן יבמה יבא עליה" - שעליה זיקת יבם אחד, ולא שעליה זיקת שני יבמין. **רבי שמעון** אומר: מייבם לאיזו שירצה, וחולץ לשניה

גמרא: {אי⁹ זיקת שני יבמין דאורייתא, חליצה נמי לא תיבעי?! - אלא מדרבנן, וגזירה שמא יאמרו: שתי יבמות הבאות מבית אחד מתייבמות! } ונייבם לחדא וניחלוץ לחדא?! <גזירה שמא יאמרו: בית אחד, מקצתו בנוי (לב,א) ומקצתו חלוץ! } ויאמרו?! | <אי דמייבם והדר חליץ, הכי נמי! אלא גזירה דילמא חליץ ברישא והדר מייבם, וקם ליה ב"אשר לא יבנה", ורחמנא אמר: כיון שלא בנה, שוב לא יבנה!

אמר **רבא:** נתן גט למאמרו, הותרה צרתה, אבל היא אסורה, דמחלפה בבעלת גט

איכא דאמרי: אמר **רבא:** נתן גט למאמרו, הותרה אפילו היא & מאי טעמא? <מאי דעבד בה, שקליה!

משנה: שני אחין נשואין שתי אחיות, ומת אחד מהן, ואחר כך מתה אשתו של שני - הרי זו אסורה עליו עולמית, הואיל ונאסרה עליו שעה אחת

גמרא: {פשיטא! השתא, ומה התם¹⁰, דלא מידחיא מהאי ביתא לגמרי, אמרת לא - הכא, דקא מידחיא מהאי ביתא לגמרי, לא כל שכן?! <תנא, הא תנא ברישא, והך חזיא להיתירא, ושריא. והדר חזיא לאיסורא. ואידי דחביבה ליה, אקדמה, ומשנה לא זזה ממקומה!

תנו רבנן: בא עליה, חייב עליה משום אשת אח, ומשום אחות אשה, דברי **רבי יוסי**. **רבי שמעון** אומר: אינו חייב אלא משום אשת אח בלבד

{והא תניא: **ר' שמעון** אומר: אינו חייב אלא משום אחות אשה בלבד?! <לא קשיא! - כאן שנשא חי ואחר כך נשא מת - כאן שנשא מת ואחר כך נשא חי! } ור' שמעון, היכא דנשא מת ואחר

9 כך בכ"י וברש"י, אבל לפננו "ואי"

10 לעיל (ל,א) בשלשה אחים ואחד נשאו נכרית

מחברת יבמות - ג

כך נשא חי, כיון דאיסור אחות אשה לא חייל, תתייבם יבומי!?
<אמר **רב אשי**: איסור אחות אשה, מיתלא תלי וקאי - אי פקע
איסור אשת אח, אתי איסור אחות אשה וחייל, והילכך לא פקע!

{וסבר רבי יוסי איסור חל על איסור?! והא תניא: עבר עבירה
שיש בה שתי מיתות, נידון בחמורה. **רבי יוסי** אומר: נידון בזיקה
הראשונה הבאה עליו ~ ותניא: כיצד אמר רבי יוסי "נידון בזיקה
הראשונה הבאה עליו"? - חמותו ונעשית אשת איש, נידון בחמותו;
אשת איש ונעשית חמותו, נידון באשת איש!

(לב,ב) <אמר **ר' אבהו**: מודה ר' יוסי באיסור מוסיף! {תניח היכא
דנשא חי ואחר כך נשא מת, מגו דאתוסף איסור לגבי אחים,
אתוסף איסור לגבי דידיה - אלא היכא דנשא מת ואחר כך נשא
חי, מאי איסור מוסיף איכא?! ~ וכי תימא: מגו דאיתסר בכולהו
אחותא - האי איסור כולל הוא! | <אלא אמר **רבא**: מעלה אני
עליו כאילו עשה שתיים, ואינו חייב אלא אחת! וכן כי אתא **רבין**,
אמר **ר' יוחנן**: מעלה אני עליו כאילו עשה שתיים, ואינו חייב אלא
אחת! גמאי נפקא מינה? <לקברו בין רשעים גמורים!

ובפלוגתא! דאיתמר: זר ששימש בשבת - **רבי חייא** אומר: חייב
שתיים. **בר קפרא** אומר: אין חייב אלא אחת. קפץ **רבי חייא**
ונשבע: העבודה! כך שמעתי מרבי: שתיים! קפץ **בר קפרא** ונשבע:
העבודה! כך שמעתי מרבי: אחת! התחיל רבי חייא לדון: שבת
לכל נאסרה - כשהותרה במקדש, אצל כהנים הותרה - לכהנים
הותרה ולא לזרים. יש כאן משום זרות, ויש כאן משום שבת.
התחיל בר קפרא לדון: שבת לכל נאסרה - כשהותרה במקדש,
הותרה! אין כאן אלא זרות!

בעל מום ששימש בטומאה - **רבי חייא** אומר: חייב שתיים. **בר
קפרא** אומר: אין חייב אלא אחת. קפץ ר' חייא ונשבע: העבודה!
כך שמעתי מרבי: שתיים! קפץ בר קפרא ונשבע: העבודה! כך
שמעתי מרבי: אחת! התחיל ר' חייא לדון: טומאה לכל נאסרה -
כשהותרה במקדש, אצל כהנים תמימים הותרה - לכהנים תמימים
הותרה ולא לבעלי מומין. יש כאן משום בעלי מומין, ויש כאן
משום טומאה. התחיל בר קפרא לדון: טומאה לכל נאסרה -
כשהותרה במקדש, הותרה! אין כאן אלא משום בעל מום!
זר שאכל מליקה - **ר' חייא** אומר: חייב שתיים. **בר קפרא** אומר:

מחברת יבמות - ג

אין חייב אלא אחת. קפץ רבי חייא ונשבע: העבודה! כך שמעתי מרבי: שתיים! קפץ בר קפרא ונשבע: העבודה! כך שמעתי מרבי: אחת! התחיל רבי חייא לדון: נבלה לכל נאסרה - כשהותרה במקדש, אצל כהנים הותרה - לכהנים הותרה ולא לזרים. יש כאן משום זרות ויש כאן משום מליקה. התחיל בר קפרא לדון: נבלה לכל נאסרה - כשהותרה במקדש, הותרה! אין כאן אלא משום זרות!

(לג,א) {במאי קמיפלגי? באיסור כולל, ואליבא דר' יוסי! - רבי חייא סבר: רבי יוסי באיסור כולל מיחייב תרתי. בר קפרא סבר: לא מיחייב אלא חדא!} {ומאי איסור כולל איכא הכא?!} ~ בשלמא זר, מעיקרא שרי במלאכה ואסור בעבודה - אתיא לה שבת - מגו דקא מיתסר במלאכה, מיתסר נמי בעבודה; בעל מום, מעיקרא שרי באכילה ואסור בעבודה. איטמי ליה, מגו דקא מיתסר באכילה, מיתסר נמי בעבודה ~ אלא מליקה, בבת אחת היא דמשכחת לה - באיסור כולל לא משכחת לה!

|אאלא קמיפלגי באיסור בבת אחת, ואליבא דר' יוסי! - רבי חייא סבר: רבי יוסי, באיסור בת אחת מיחייב תרתי, ובר קפרא סבר: לא מיחייב אלא חדא!} {והכא, מאי איסור בת אחת איכא?!} אהכא, זר ששימש בשבת, כגון דאייתי שתי שערות בשבת, דהויא להו זרות ושבת בהדי הדדי; בעל מום נמי, כגון דאייתי שתי שערות ואיטמי ליה, דהויא ליה בעל מום וטומאה בהדי הדדי. אי נמי, שחתך אצבעו בסכין טמאה!

{בשלמא לרבי חייא, כי אתנייה לדידיה, אליבא דר' יוסי - כי אתנייה לבר קפרא, אליבא דר' שמעון - אלא לבר קפרא, ר' חייא שקורי קא משקר?!} |אאלא קמיפלגי באיסור בת אחת, ואליבא דר' שמעון!

{בשלמא לר' חייא, קא מישתבע לאפוקי לר' שמעון מחזקיה - אלא לבר קפרא, למה ליה לאשתבועי?!} - קשיא!

{בשלמא לבר קפרא, כי אתנייה רבי לדידיה, אליבא דר' שמעון - כי אתנייה לרבי חייא, אליבא דרבי יוסי - אלא לרבי חייא, בר קפרא שקורי קא משקר?!} <אמר לך ר' חייא: כי אתנייה רבי לדידיה, תרתי לפטור אתנייה, **(לג,ב)** ואיסור כולל אתנייה, ואליבא דר' שמעון. וחזיא לבר קפרא לזר שאכל מליקה, ואידי דדמיה לה, ערבה בהדיהו. ועיין בה ולא אשכח אלא בבת אחת.

מחברת יבמות - ג

וסבר: מדהא בבת אחת, הא נמי בבת אחת! ומדהנך לפטור, הנך נמי לפטור!

{מיתבי: זר ששימש בשבת, ובעל מוס ששימש בטומאה, יש כאן משום זרות ומשום שבת, ומשום בעל מוס ומשום טומאה, דברי **רבי יוסי**. ר' שמעון אומר: אין כאן אלא משום זרות ובעל מוס בלבד - ואילו מליקה, שיירה! - גלמאן שיירה? אאילימא לרבי יוסי - השתא ר' יוסי באיסור כולל מיחייב שתים - באיסור בת אחת מיבעיא?! - אלא לאו לר' שמעון! ובאיסור כולל הוא דפטר, אבל באיסור בבת אחת, מיחייב - תיובתא דבר קפרא - תיובתא!

גזר ששימש בשבת, במאי? ^ אי בשחיטה - שחיטה בזר כשרה! ^ ואי בקבלה והולכה - טלטול בעלמא הוא! ^ אי בהקטרה - והאמר ר' יוסי: הבערה ללאו יצאתה?! אמר **רב אחא בר יעקב**: בשחיטת פרו של כהן גדול, וכדברי האומר: שחיטת פרו של כהן גדול בזר פסולה! {אי הכי, מאי איריא זר?! אפילו כהן הדיוט נמי! כשזר אצלו קאמר!

{מתקיף לה **רב אשי**: מידי חטאות קתני, או לאוי קתני?! אלא איסורי בעלמא קא חשיב! למאי נפקא מינה? לקוברו בין רשעים גמורים!

משנה: שנים שקידשו שתי נשים, ובשעת כניסתן לחופה החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה - הרי אלו חייבין משום אשת איש; ואם היו אחין, משום אשת אח; ואם היו אחיות, משום אשה אל אחותה; ואם היו נדות, משום נדה. ומפרישין אותן שלשה חדשים, שמא מעוברות הן. ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד, מחזירים אותן מיד; ואם היו כהנות, נפסלו מן הכהונה¹¹

גמרא: והחליפו?! מידי ברשיעי עסקינן?! {ותו: הא דתני **רבי חייא**: הרי כאן שש עשרה חטאות - אי במזיד, מי איכא קרבן?! אמר **רב יהודה**: תני "הוחלפו!"

הכי נמי מסתברא! דקתני סיפא: אם היו קטנות שאינן ראויות לילד, מחזירין אותן מיד - ואי במזיד, מי שריא?! אהא לא קשיא!

11 כך בכתב יד קופמן של המשניות, וכן בכ"י מינכן של הגמרא, וכן רש"ל, אבל לפנינו ובמשמיות שלנו "מן התרומה"

מחברת יבמות - ג

- פיתוי קטנה אונס נינהו, ואונס בישראל מישראל שרי! - אלא דקתני: מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן - הא לאו מעוברות, שריין - ואי במזיד, מי שרי? אלא לאו, שמע מינה: "הוחלפו" - שמע מינה!

(לד, א) גומאן האי תנא דאית ליה איסור כולל, ואיסור מוסיף, ואיסור בת אחת?

אמר **רב יהודה** אמר **רב**: ר' מאיר היא, דתניא: יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד - טמא שאכל חלב, והוא נותר מן מוקדשין, ביום הכפורים. ר' מאיר אומר: אם היתה שבת, והוציאו בפיו, חייב. אמרו לו: אינו מן השם!

גור' מאיר, אליבא דמאן? אי אליבא דרבי יהושע - האמר: טעה בדבר מצוה, פטור! אלא אליבא דרבי אליעזר! <<איבעית, אימא: לעולם אליבא דרבי יהושע - כי קאמר רבי יהושע טעה בדבר מצוה פטור, הני מילי גבי תינוקות, דזמנו בהול - אבל האי, כיון דאין זמנו בהול, לא! {זהרי תרומה, דאין זמנו בהול, וקפטר?! דתנן: היה אוכל בתרומה, ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה - **רבי אליעזר** מחייב קרן וחומש, ו**רבי יהושע** פוטר?! >> אהא איתמר עלה: אמר **רב ביבי בר אביי**: הכא בתרומה בערב הפסח עסקינן, דזמנה בהול!

<<ואי בעית, אימא: באיסור בת אחת, ואליבא דר' שמעון!

{בשלמא כולהו, משכחת להו דשוינהו שליח, ושוו אינהו שליח, ופגע שליח בשליח - אלא נדות, היכי משכחת לה?! >> אמר **רב עמרם** אמר **רב**: בשופעות מתוך שלשה עשר לאחר שלשה עשר לאחיובי אינהו; מתוך שנים עשר לאחר שנים עשר לחיובי אינהו!

מפרישים אותן שלשה חדשים, שמא מעוברות הן -- {זהא אין אשה מתעברת בביאה ראשונה?! >> אמר ר' נחמן אמר **רבה בר אבוה**: שבעלו ושנו! {ואלא הא דתנא ר' חייא: הרי כאן שש עשרה חטאות - תלתין ותרתין הויין?! >> אוליטעמיד - לר' אליעזר, דמחייב על כל כח וכת, טובא הויין! ~ אלא דבכח ראשון קחשיב - הכי נמי, דביאה ראשונה קחשיב!

{אמר ליה **רבא לרב נחמן**: **(לד, ב)** והא תמר, בביאה ראשונה איעברא! >> אמר ליה: תמר באצבע מעכה! דאמר **רבי יצחק**: כל

מחברת יבמות - ג

מועכות של בית רבי, "תמר" שמן! ולמה נקרא שמן "תמר"? על שם תמר, שמעכה באצבעה! זהא הו ער ואונן!? אער ואונן שמשו שלא כדרכן!

{מיתבי: כל עשרים וארבעה חדש, דש מבפנים וזורה מבחוץ, דברי ר' אליעזר. אמרו ליה: הללו אינו אלא כמעשה ער ואונן!? כמעשה ער ואונן, ולא כמעשה ער ואונן! - כמעשה ער ואונן, דכתיב: (בראשית לח) "והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה" - ולא כמעשה ער ואונן, דאילו התם, שלא כדרכה, והכא, כדרכה! {בשלמא אונן, דכתיב ביה: "ושחת ארצה", אלא ער, מנלן? אמר רב נחמן בר יצחק: דכתיב: (בראשית לח) "וימת גם אותו" - אף הוא, באותו מיתה מת! {בשלמא אונן, משום "לא לו יהיה הזרע", אלא ער, מאי טעמא עבד הכי? כדי שלא תתעבר ויכחיש יפיה!

תנו רבנן: (ויקרא טו) "אותה" - פרט לכלה, דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: פרט לשלא כדרכה. אמר ליה הון בריה דרב נחמן לרב נחמן: לימא: קא סבר רבי יהודה: התורה חסה על תכשיטי כלה! אמר ליה: לפי שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה! - גבמאי קמיפלגי? ארבנן סברי: "שכבת זרע" - פרט להעראה; "אותה" - פרט לשלא כדרכה. ורבי יהודה סבר: שלא כדרכה והעראה מ"שכבת זרע" נפקא; "אותה" - פרט לכלה!

כי אתא רבין, אמר ר' יוחנן: כל ששהתה אחר בעלה עשר שנים ונשאת, שוב אינה יולדת. אמר רב נחמן: לא שנו אלא שאין דעתה להנשא, אבל דעתה להנשא, מתעברת. אמר ליה רבא לבת רב חסדא: קא מרנני רבנן אבתריך! אמרה ליה: אנא דעתאי עלך הואי!

ההיא דאתיא לקמיה דרב יוסף. אמרה לו: רבי! אנא שהיתי אחר בעלי עשר שנים וילדתי! אמר לה: בתי! אל תוציאי לעז על דברי חכמים! אמרה ליה: לנכרי נבעלתי!

אמר שמואל: וכולן צריכות להמתין שלשה חדשים, חוץ מגיורת ומשחררת קטנה - אבל קטנה בת ישראל צריכה להמתין שלשה חדשים

מחברת יבמות - ג

ג'ובמאי? ^ אי במיאון - והאמר **שמואל** דלא בעיא! ^ ואי בגט - האמרה שמואל חדא זימנא, דאמר **שמואל**: מיאנה בו, אינה צריכה להמתין שלשה חדשים - נתן לה גט, צריכה להמתין שלשה חדשים! <אלא בזנות, (לה,א) וגזרו רבנן קטנה משום גדולה! {ומי גזרינן קטנה משום גדולה?! והתנן: אם היו קטנות שאינן ראויות לילד, מחזירין אותן מיד?! <אמר **רב גידל** אמר **רב**: הוראת שעה היתה! {מכלל דהואי! | <אלא כהוראת שעה היתה, וחילוף לא שכיח!

לישנא אחרינא אמרי לה: אמר **שמואל**: כולן צריכות להמתין שלשה חדשים, חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה. אבל קטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין שלשה חדשים - ג'ובמאי? ^ אי במיאון - האמרה שמואל חדא זימנא! ^ אי בגט - הא קאמר שמואל דבעיא! דאמר **שמואל**: מיאנה בו, אינה צריכה להמתין שלשה חדשים - נתן לה גט, צריכה להמתין שלשה חדשים! <אלא בזנות, וזנות בקטנה לא שכיח! {גיורת ומשוחררת, דשכיח בהו זנות, ליגזור?! <הוא דאמר כרבי יוסי, דתניא: הגיורת והשבוייה והשפחה, שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו, צריכות להמתין שלשה חדשים, דברי **רבי יהודה**. **רבי יוסי** מתיר ליארס ולינשא מיד! אמר **רבה**: מא טעמא דרבי יוסי? קסבר: אשה מזנה משמשת במוך כדי שלא תתעבר!

{אמר ליה **אביי**: בשלמא גיורת - כיון דדעתה לאיגיורי, מנטרה נפשה כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה ובין זרע שנזרע שלא בקדושה; שבוייה ושפחה נמי, דשמעי ממרייהו, ומנטרי נפשיהו - אלא יוצאת בשן ועין, היכי משכחת לה?! ~ וכי תימא: כל דממילא, מודה ר' יוסי - והתנן: אנוסה ומפותה צריכה להמתין שלשה חדשים, דברי ר' **יהודה**. **רבי יוסי** מתיר ליארס ולינשא מיד! ~ אלא אמר **אביי**: אשה מזנה, מתהפכת שלא תתעבר! %ואידך: חיישינן שמא לא נתהפכה יפה יפה!

ואם היו כהנות, נפסלו מן הכהונה¹² -- {כהנות אין, ישראלית לא?! <אימא: אם היו נשי כהנים! {נשי כהנים אין, נשי ישראלים לא?! והאמר **רב עמרם**: הא מילתא אמר לן **רב ששת**, ואנהרינהו

מחברת יבמות - ג

לעיינין ממתניתין: אשת ישראל שנאנסה, אף על פי שמותרת לבעלה, פסולה לכהונה. אמר **רבא**: הכי קאמר: אם היו כהנות נשואות לישראל, נפסלו מן התרומה דבי נשייהו